

159-398

S TRIBUNAL

دیوان دادرى دعاوى ایران - ایالات متحد

159-398

ORIGINAL DOCUMENTS IN SAFE

398

Case No. 159Date of filing: 1.7.86

** AWARD - Type of Award Final
- Date of Award 17.6.86
_____ pages in English 41 pages in Farsi

** DECISION - Date of Decision _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** CONCURRING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** SEPARATE OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** DISSENTING OPINION of _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

** OTHER; Nature of document: _____
- Date _____
_____ pages in English _____ pages in Farsi

398

دیوان داری دعاوی ایران - ایالات متحد

IF TRIBUNAL

A

Case No. 159

Chamber Three

شعبه سه

پرونده شماره ۱۵۹

حکم شماره ۳ - ۱۵۹ - ۲۳۶

English version

Filed on

17.6.86

۶۵/۳/۲۷

نسخه انگلیسی در تاریخ

ثبت شده است.

فورد ارو اسپیس اند کامیونیکیشنز کورپوریشن

و ارونوترانیک اوریسن: سرویسز، اینکورپوریتد،

خواهانها،

- ۹ -

نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران،

نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران،

وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران،

بانک مرکزی ایران،

و دولت جمهوری اسلامی ایران،

خوانندگان.

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داری دعاوی ایران - ایالات متحده
ثبت شد - FILED	
Date	1 JUL 1986
	تاریخ
	۱۲۶۵ / ۴ / ۱۰
No.	159
	شماره

DUPLICATE ORIGINAL
نسخه برابر اصل

حکم

حاضران :

آقای مارک مک کال

از جانب خواهانها :

وکیل

آقای کارل ولف

نایب رئیس و مشاور کل فورد ارواسپیس

اند کامیونیکیشنز کورپوریشن

آقای هیو دی. برسلین

فورد ارواسپیس اند کامیونیکیشنز کورپوریشن

از جانب خواندگان:

آقای دکتر جعفر نیاکی

به نیابت از طرف

نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران

آقای محمد تقی نادری

مشاور حقوقی نماینده رابط جمهوری اسلامی ایران

آقای محمد مسلمی

آقای ابوالفضل طوسی

نمایندگان نیروی زمینی

آقای عبدالحسین فاطمی

وکیل وزارت دفاع

آقای حسن کلاتر کاشی

مشاور وزارت دفاع

خانم شیرین ارشادی

نماینده بانک مرکزی

آقای محمدرضا مشایخ

آقای محمد رئیسی

آقای محمد تقی سرابی

نمایندگان وزارت دارائی

سایر حاضران:

آقای جان کروک

نماینده رابط ایالات متحده امریکا

آقای م . گلاس

مشاور حقوقی نماینده رابط ایالات متحده امریکا

آقای علیرضا مالک

نماینده بانک ملت

اول

کلیات پرونده

۱ - دعاوی مطروح در پرونده حاضر مبتنی بر چهار موافقتنامه متفاوت و سه گروه معامله براساس سفارشهای خریدی است که طی سالهای ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۸ بین فورد ارواسپیس اند کامیونیکیشنز کورپ، یشن ("فورارواسپیس") یا ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپ، یتد ("ارونوترانیک") از یک طرف و مقامات نظامی ایران از طرف دیگر منعقد گردیده بود. دو فقره از دعاوی مزبور برای مبالغی است که حسب ادعا بابت کارهای انجام شده برذمه است و دو فقره از دعاوی، مبتنی بر پاره ای شروط ناظر بر تعدیل نرخ ارز و سه ادعای باقیمانده بابت برخی مواد و لوازمی است که حسب ادعا به موجب تعدادی سفارش خرید تحویل شده است. جمع مبلغ مورد ادعا ۳۶۶،۷۷۸ دلار امریکا است. خواهان، ارونوترانیک مضافاً تقاضا دارد تعدادی ضمانتنامه بانکی که در رابطه با دو موافقتنامه مورد بحث صادر شده، آزاد و نامبرده از تعهدات مربوطه مبری گردد. خواهانها مضافاً بهره و هزینه های داوری را نیز مطالبه می کنند. ادعاهای متقابلی نیز از طرف بعضی از

خوانندگان اقامه شده است.

دوم

سوابق امر

۲ - خواهانها، فورد ارواسپیس و ارونوترانیک در ۱۷ دسامبر ۱۹۸۱ (۲۶ آذر ماه ۱۳۶۰) دادخواستی علیه خوانندگان، نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران ("نیروی هوایی")، نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران ("نیروی زمینی")، وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران ("وزارت دفاع") و بانک مرکزی ایران ("بانک مرکزی") و دولت جمهوری اسلامی ایران ("ایران") تسلیم نمودند.

۳ - در مورد موافقتنامه ای که به عنوان مبنای یکی از دعاوی مطروح مورد استناد قرار گرفته، یعنی قرارداد شماره ۱۰۳ مورخ ۲۹ اوت ۱۹۷۶ (۷ شهریور ماه ۱۳۵۵) منعقد بین ارونوترانیک و "دولت شاهنشاهی ایران" ("قرارداد پیس سپتر") شعبه سه دیوان در ۳۱ مارس ۱۹۸۲ (۱۱ فروردین ماه ۱۳۶۱) "منحصراً" از نظر استماع و اتخاذ تصمیم در مورد اینکه ادعاهای مبتنی بر قراردادهایی که حاوی شروطی در مورد حل و فصل اختلاف است در حیطه شمول بند یک ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی قرار می‌گیرند یا خیر"، از خود (به نفع دیوان عمومی) سلب صلاحیت کرد.

۴ - در پنجم نوامبر ۱۹۸۲ (۱۴ آبان ماه ۱۳۶۱)، طی قراراعدادی شماره ۱۵۹-۶ دیوان عمومی نظر داد که "ماده ۹ قرارداد پیس سپتر منعقد فیما بین ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپوریتد و دولت جمهوری اسلامی ایران در حیطه شمول استثنای مندرج در بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل دعاوی قرار نمی‌گیرد." لهذا پرونده امر "جهت ادامه رسیدگی به شعبه سوم عودت" داده شد.

۵ - خواهانها ضمن اظهاریه مورخ ۷ فوریه ۱۹۸۳ (۱۸ بهمن ماه ۱۳۶۱) خود، به دیوان اطلاع دادند که ارونوترانیک در ۱۷ ژانویه ۱۹۸۳ (۲۷ دی ماه ۱۳۶۱) احضاریه ای دریافت داشته است مبنی بر اینکه وزارت دفاع به خاطر نقض ادعائی قرارداد پیس سپتر دعوای علیه وی در دادگاه عمومی تهران مطرح کرده است. خواهانها طی همان اظهاریه و به موجب ماده ۲۶ قواعد دیوان از دیوان درخواست نمودند که دستوری جهت لغو یا توقیف دادرسی در دادگاه ایران را صادر نماید.

۶ - در بیستم اکتبر ۱۹۸۳ (۲۸ مهر ماه ۱۳۶۲) دیوان داوری قرار موقتی به شماره ۳-۱۵۹-۲۸ صادر و ضمن سایر موضوعات "از دولت ایران درخواست نمود که به منظور متوقف کردن اقدامات قضائی در دادگاه عمومی تهران راجع به قرارداد پیس سپتر" حداقل تا ۳۰ روز پس از جلسه استماعی که برای رسیدگی به درخواست قرار موقت خواهانها تشکیل می شود، کلیه اقداماتی را که مقتضی باشد به عمل آورد.

۷ - متعاقب جلسه استماعی که در سوم مه ۱۹۸۴ (۱۳ اردیبهشت ماه ۱۳۶۳) (توام با استماع مقدماتی و استماع برخی موضوعات صلاحیتی) تشکیل گردید، دیوان در چهارم ژوئن ۱۹۸۴ (۱۴ خرداد ماه ۱۳۶۳) قرار موقت شماره ۳-۱۵۹-۳۹ را صادر و "از دولت جمهوری اسلامی ایران و به ویژه وزارت دفاع ملی آن تقاضا کرد کلیه اقدامات لازم را به عمل آورند تا جریان دعوای که اکنون در شعبه ۱۸ دادگاه عمومی تهران، توسط وزارت دفاع یاد شده در رابطه با قرارداد شماره ۱۰۳ مورخ ۲۹ اوت ۱۹۷۶ (۷ شهریور ماه ۱۳۵۱) علیه ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپوریتد راجع به پروژه ۲ پیس سپتر اقامه گردیده تا دستور ثانوی دیوان داوری توقیف گردد."

۸ - دیوان متذکر می شود که بانک ملت که به عنوان جانشین بانک تجارت خارجی ایران در دعوا حضور داشته و ادعا می کند که خوانده واقعی در این پرونده است، در ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۴ آذر ماه ۱۳۶۲) ادعای متقابلی علیه ارونوترانیک اقامه و در اول فوریه

۱۹۸۴ (۱۲ بهمن ماه ۱۳۶۲) ارونوترانیک پاسخی به ادعای مزبور تسلیم نمود. در بیستم فوریه ۱۹۸۴ (اول اسفند ماه ۱۳۶۲) بانک ملت "تکمله" دادخواست متقابل خود را تسلیم نمود و در چهارم آوریل ۱۹۸۴ (۱۵ فروردین ماه ۱۳۶۳) ارونوترانیک به آن پاسخ داد. لوائج دیگری نیز توسط ارونوترانیک و بانک ملت به دیوان تسلیم شده است.

۹ - طرفهای دعوای حاضر لوائجی درباره کلیه موضوعات پرونده تسلیم نموده اند. در چهارم اکتبر ۱۹۸۵ (۱۲ مهر ماه ۱۳۶۴) جلسه استماعی درباره کلیه موضوعات پرونده تشکیل گردید که طرفین و بانک ملت در آن حضور یافته، استدلالات شفاهی خود را ارائه دادند.

سوم

موضوعات شکلی

۱۰ - خواهانها در دادخواست خود از بانک مرکزی به عنوان خواننده نام برده اند، زیرا (بنظرایشان) "... بانک مرکزی متعهد است تعهدات دولت ایران را در مورد حفظ و تجدید ذخیره حساب تضمینی ایفاء نماید". در ۲۷ فوریه ۱۹۸۴ (۸ اسفند ماه ۱۳۶۲) خواهانها پیشنهاد نمودند ادعاهای خود علیه بانک مرکزی را مسترد دارند و تقاضا کردند که نام بانک مرکزی از فهرست خوانندگان حذف شود. بانک مرکزی طی اعتراض به این تقاضا که در ۱۰ آوریل ۱۹۸۴ (۲۱ فروردین ماه ۱۳۶۳) به ثبت رسید، ادعا کرد که دادخواست خواهانها حاوی "تعدادی ادعای ارزی علیه بانک مرکزی می باشد". بانک مرکزی در جلسه استماع حاضر شد و شفاها "استدلالاتی ارائه داد. دیوان معتقد است آنطور که خواهانها ادعای خود را تنظیم کرده اند، ادعائی علیه بانک مرکزی در مورد موضوع دعوای حاضر اقامه نگردیده (و بانک مزبور نیز ادعائی مطرح ننموده) و در نتیجه، به نظر دیوان، بانک مرکزی در دعوای حاضر یک خواننده واقعی نیست.

۱۱ - در لاهیجی که به بانک ملت مربوط می شود موضوعات خاصی مطرح شده که نظر به رابطه نزدیکی که با واقعیات این پرونده دارند، در هر مورد با ادعاهای قراردادی مرتبط با آنها مورد رسیدگی قرار می گیرند (رجوع شود به پاراگرافهای ۵۶-۳۴ و ۷۱-۶۷).

۱۲ - در تاریخ سوم اکتبر ۱۹۸۵ (۱۱ مهر ماه ۱۳۶۴)، یعنی یک روز قبل از جلسه استماع کلیه موضوعات پرونده، نیروی زمینی دفاعیه مکملی تسلیم نمود و خواهانها در جلسه استماع روز ۴ اکتبر ۱۹۸۵ (۱۲ مهر ماه ۱۳۶۴) به این دلیل که دفاعیه مزبور خارج از موعد تسلیم شده، به ارائه آن اعتراض کردند. دیوان از لحاظ رعایت تساوی و انصاف نسبت به طرفین تصمیم گرفت هیچ لایحه جدیدی را در این مراحل آخر رسیدگی نپذیرد. در نتیجه دیوان لایحه غیرمجاز مورخ ۳ اکتبر ۱۹۸۵ (۱۱ مهر ماه ۱۳۶۴) نیروی زمینی را مورد بررسی قرار نداده است و بهمین دلیل نیز ادعای مالیاتی وزارت دارائی را که در جلسه استماع مطرح گردید، نمی پذیرد.

چهارم

صلاحیت

۱۳ - خواندگان ایراد گرفته اند که خواهانها تابعیت ایالات متحده و مالکیت مستمر ادعاهای خود را به مفهوم بند ۱ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی اثبات ننموده اند، لیکن خواندگان هیچ مدرکی در تائید اظهارات خود تسلیم نکرده اند.

۱۴ - دیوان دآوری طی قرار موقت شماره ۳-۱۵۹-۳۹ مورخ ۴ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۴ خرداد ماه ۱۳۶۳) نظر داد که خواهانها علی الظاهر تابعیت امریکائی خود را اثبات کرده اند.

۱۵ - از تاریخ صدور قرار مزبور تاکنون، خواهانها مدارک مفصلی در مورد تابعیت و مالکیت مستمر ادعاهای خود تسلیم کرده اند.

۱۶ - دیوان پس از بررسی مدارک تسلیمی به این نتیجه رسیده است که خواهانها تابعیت امریکائی و مالکیت مستمر ادعاهای خود در پرونده حاضر را اثبات کرده اند.

۱۷ - دیوان داوری طی قرار موقت شماره ۳-۱۵۹-۳۹ خود که در ۴ ژوئن ۱۹۸۴ (۱۴ خرداد ماه ۱۳۶۳) صادر نموده مضافاً "متذکر گردید که "در مورد توجه دعوی به خواندگان در این پرونده هیچگونه تردیدی ابراز نشده " از آن زمان تاکنون نیز تردیدی ابراز نشده است. براین اساس، دیوان معتقد است که هریک از خواندگان، شرایط بند ۳ ماده هفت بیانیه حل و فصل دعاوی را احراز کرده است.

۱۸ - در رابطه با برخی ضمانتنامه های بانکی مورد اختلاف، ادعاهائی مطرح شده که طی آنها و همچنین در لوایح بانک ملت، پاره ای موضوعات صلاحیتی عنوان گردیده که در هر مورد، توأم با ادعاهای مربوطه مورد رسیدگی قرار گرفته اند (رجوع شود به پاراگراف های ۵۶-۳۴ و ۶۷-۷۱).

۱۹ - با توجه به مراتب فوق، برای دیوان محرز است که ادعاهای مطروح در این پرونده به مفهوم بند ۱ ماده دو بیانیه حل و فصل عاوی، ناشی از دین یا قرارداد می باشند.

۲۰ - در پاراگرافهای بعدی، ادعاهای مطروح توسط دو خواهان و همچنین ادعاهای متقابل مطروح علیه ایشان، به طور جداگانه مورد رسیدگی واقع خواهند شد.

ادعاهای ارونوترانیک

۲۱ - خواهان، ارونوترانیک سه دسته ادعای جداگانه علیه وزارت دفاع، نیروی هوایی و نیروی زمینی و ایران (که مجتمعا" به عنوان "خواندگان" نیز مورد اشاره قرار گرفته‌اند) براساس موافقتنامه های مختلف اقامه کرده است که این ادعاها و ادعاهای متقابل مربوط ، ذیلا" مورد رسیدگی واقع می شوند.

الف - ادعاهای مبتنی بر دو قرارداد به شماره ۷۵/۵۳

۲۲ - دیوان بدوا" به ادعاها و ادعاهای متقابلی رسیدگی می کند که مبتنی بر دو قرارداد مستقل ولی مرتبط با یکدیگر است و سپس به ادعاها و ادعاهای متقابل مربوط به یک فقره ضمانتنامه بانکی صادره به موجب یکی از آن قراردادهای می پردازد. ادعای بهره و همچنین موضوع نوع ارزی که حکم حاضر باید به آن صادر شود، جداگانه در زیر مورد بحث قرار می گیرند (رجوع شود به پاراگرافهای هشتم و نهم).

الف) ادعاها

۲۳ - در ۱۶ مارس ۱۹۷۵ (۲۵ اسفند ماه ۱۳۵۳) خواهان، ارونوترانیک که در آن زمان فیلکواوورسيز سرويسز اينكورپوريتد نام داشت، دو قرارداد به شماره ۷۵/۵۳ با نیروی زمینی منعقد کرد. طبق اولین قرارداد که عموما" "قرارداد تجهیزات" نامیده شده، ارونوترانیک ملزم گردید در ازاء مبلغ ۳۶۰،۷۹۴ دلار امریکا در ده نقطه در ایران "شبكة اصلی خطوط تلفنی مستقیم" ارائه کند. ظاهرا" طرفین اختلافی در این مورد ندارند که تا ۱۶ مه ۱۹۷۹ (۲۶ اردیبهشت ماه ۱۳۵۸) کلیه وسایل لازم بابت قرارداد تجهیزات، به استثنای "یک دستگاه زنگ و سه عدسی کهربائی" به ایران تحویل داده شده بود. طبق

آخرین لوایح خواهان، ارزش این وسایل مفقوده جمعا^{۱۱۱} دلار امریکا بود. ارونوترانیک طبق قرارداد تجهیزات پول خود را تماما^{۱۱۲} دریافت کرد و در ۸ اکتبر ۱۹۷۷ (۱۶ مهر ماه ۱۳۵۶) نیروی زمینی دستور لغو ضمانتنامه های ارائه شده توسط ارونوترانیک در مورد قرارداد تجهیزات را صادر نمود.

۲۴ - طبق قرارداد دوم یا قرارداد "تکمیلی" که عموما^{۱۱۳} "قرارداد خدمات" نامیده شده، ارونوترانیک ملزم گردید ده شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم را در ازاء دریافت مبلغ ۱۴,۲۵۸,۹۱۳ ریال نصب نماید. بحثی نیست که ۲۵٪ مبلغ، یعنی ۳,۵۶۴,۷۲۸ ریال از مبلغ قرارداد، طبق بند ۱ ماده ۷ قرارداد خدمات به ارونوترانیک پرداخت گردید. مضافا^{۱۱۴} طرفین توافق دارند که در تاریخ ۲۹ نوامبر ۱۹۷۷ (۸ آذر ماه ۱۳۵۶) حدود قرارداد خدمات تقلیل یافته و قرار شد به جای ده شبکه ای که بدوا^{۱۱۵} مورد نظر بود، هشت شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم نصب گردد.

۲۵ - ادعائی که خواهان، ارونوترانیک اکنون مطرح کرده، بابت ۷۵٪ بقیه، یعنی مبلغ ۱۰,۶۹۴,۱۸۵ ریالی است که حسب ادعا پرداخت نشده و برذمه باقی است. خواهان در شرح ادعایش، مبلغ ریالی را با استفاده از نرخ تبدیل رایج ادعائی در تاریخی که ارونوترانیک کار خود را تکمیل شده تلقی می کرد، به مبلغ ۱۵۳,۹۸۴ دلار امریکا تبدیل کرده است. بدین ترتیب و پس از کسر قیمت وسایل تحویل نشده مذکور در پاراگراف ۲۳ فوق، ارونوترانیک مبلغ ۱۵۳,۸۷۳ دلار امریکا به علاوه بهره متعلقه مطالبه می کند.

۲۶ - در اساس، اختلاف طرفین بر سر این موضوع است که آیا قرارداد خدمات تماما^{۱۱۶} انجام شده یا خیر و در صورتی که تماما^{۱۱۷} انجام شده، چه مبلغی بابت خدمات خواهان (بر ذمه خواندگان) است که باید پرداخت گردد.

۲۷ - خواهان مطالبی به شرح زیر ایراد می نماید: در قرارداد خدمات مقرر گردیده که

ارونوترانیک در نقاطی که نیروی زمینی انتخاب می کند شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم را نصب کند. ارونوترانیک در نتیجه تاخیرهایی که نیروی زمینی مسبب آن بود نتوانست کار خود را به موقع انجام دهد و نصب شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم در هشت نقطه ای که نیروی زمینی انتخاب کرده بود در ژوئیه ۱۹۷۷ به پایان رسید و یکی از شبکه ها مورد آزمایش قرار گرفت. قصور نیروی زمینی در تامین مدارهای عملیاتی برای اتصال نقاط مختلف که طبق مفاد قرارداد برعهده وی بود، مانع شد که خواهان "آزمایشهای نهائی" را در بقیه شبکه های نصب شده انجام دهد. به موجب شرط خاصی که بعداً به قرارداد اضافه و جزو قرارداد خدمات محسوب گردید، یکسال بعد از شروع نصب در اولین نقطه، مسئولیت آزمایش شبکه ها از ارونوترانیک به نیروهای زمینی منتقل می گردید و چون کار نصب هشت شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم در ژوئیه ۱۹۷۷ تکمیل شده بود، خواهان از ۲۲ ژوئیه ۱۹۷۸ (۳۱ تیرماه ۱۳۵۷) ببعد، طبق قرارداد خدمات، دیگر تعهدی از نظر اجرای کار نداشت و در نتیجه، خواهان، ارونوترانیک حق دارد حق الزحمه خدماتی را که انجام داده دریافت نماید.

۲۸ - خواننده، نیروی زمینی ادعا را کلاً انکار می کند. در مورد قرارداد تجهیزات، خواننده اظهار می دارد که وسایل مفقوده، در راه اندازی شبکه اصلی خطوط تلفنی مستقیم نقش اساسی داشته، بنابراین ارزش ادعائی آن، یعنی ۱۱۱ دلار امریکا ضابطه مناسبی در مورد ارزش آن نمی باشد. در مورد قرارداد خدمات، خواننده، نیروی زمینی اظهار می دارد که تاخیرهای حاصله در اجرای قرارداد از ناحیه وی ناشی نشده، بلکه ارونوترانیک مسبب آن است. مضافاً نیروی زمینی ادعا می کند که ارونوترانیک، طبق شروط قرارداد، تجهیزات را بصورت نصب شده و آزمایش شده تحویل نداده و نیروهای زمینی نمی تواند متعهد به پرداخت وجه بابت این قبیل کارهای ناتمام باشد. خواننده مضافاً اظهار می دارد که هر مبلغی که بر ذمه او باشد باید در حکم صادره به ریال ذکر شود و نه به دلار امریکا. ایراد اخیر ذیلاً بطور جداگانه مورد بحث واقع می گردد.

۲۹ - در مورد قرارداد تجهیزات، دیوان، متذکر می شود که طرفین با آزاد کردن ضمانتنامه در موقع خود، قبول کردند که قرارداد کاملاً اجراء شده است. اقرار خواهان به عدم تحویل برخی وسایل و کسر ارزش آنها از مبلغ ادعاهای مطروح، اینک نمی تواند علیه وی مورد استناد قرار گیرد. در مورد ارزش وسایل تحویل نشده، دیوان دلیلی نمی یابد که ارزشگذاری خواهان را نپذیرد.

۳۰ - در مورد قرارداد خدمات، دیوان بدواً متذکر می شود که طرفین قبول دارند که حدود قرارداد تقلیل یافته و قرار شد که شبکه خطوط تلفنی مستقیم فقط در هشت نقطه نصب شود. مسأله دیگری که باقی می ماند، مسئولیت آزمایش نهائی شبکه ها است. در مورد نحوه اجرای قرارداد توسط طرفین در طول عمر قرارداد خدمات، دیوان متذکر می شود که تاخیرهای حاصله در کار ارونوترانیک که مورد ادعای نیروی زمینی است (برخلاف تاخیر نیروی زمینی در تهیه مدارهای عملیاتی لازم برای اجرای آزمایش شبکه) ماهیتاً کلی بوده و هیچ دلیل و مدکی در تایید آن ارائه نشده است. در واقع، موعید ادعای خواهانها دایر براینکه نیروی زمینی مسبب تاخیرها بوده، این واقعیت است که در ۲۹ نوامبر ۱۹۷۷ (۸ آذر ماه ۱۳۵۶) دو نقطه از ده نقطه ای که در اصل برای نصب در نظر گرفته شده بود، حذف گردید. در این مورد دیوان متذکر می شود که خواهنده، نیروی زمینی تعبیر ارونوترانیک از قرارداد خدمات را مبنی براینکه مسئولیت آزمایش نهائی شبکه یکسال پس از شروع نصب شبکه خطوط تلفنی مستقیم در اولین نقطه، از ارونوترانیک به نیروی زمینی منتقل گردید، صراحتاً رد نمی کند. گرچه مدارک تسلیمی به دیوان اجازه نمی دهد که تاریخ دقیق شروع نصب اولین شبکه توسط ارونوترانیک را تعیین نماید، مع هذا دیوان مسلم می داند که این کار بایستی مدتی قبل از ژوئیه ۱۹۷۷ صورت گرفته باشد. بنابراین، دیوان نتیجه می گیرد که مسئولیت آزمایش نهائی شبکه ها می بایست همانطور که ارونوترانیک مدعی است، حداکثر تا ۲۲ ژوئیه ۱۹۷۸ (۳۱ تیر ماه ۱۳۵۷) به نیروی زمینی منتقل شده باشد. در نتیجه و براساس مراتب فوق، دیوان بر این نظر است که ارونوترانیک تعهدات خود بابت قرارداد خدمات را در ۲۲ ژوئیه ۱۹۷۸ (۳۱ تیر ماه

(۱۳۵۷) به نحو کامل انجام داده بود.

۳۱ - دیوان باید سپس تعیین کند که ارونوترانیک به موجب قرارداد خدمات چه مبلغ طلبکار است. مانده بدهی به موجب قراردادی که بدواً نصب شبکه خطوط تلفنی مستقیم را در ده نقطه پیش بینی کرده بود، ۱۰،۶۹۴،۱۸۵ ریال است. هیچ مدرکی دال بر اینکه قرار بوده بهای قرارداد متناسب با تقلیل حدود قرارداد خدمات (به هشت نقطه) کاهش یابد وجود ندارد، و یا مدرکی ارائه نشده که دیوان براساس آن بتواند بهای کاهش یافته را محاسبه کند. و مدرکی نیز وجود ندارد که خواهان، ارونوترانیک با تقلیل مبلغی که به موجب قرارداد عاید وی می شد، موافقت کرده باشد. دیوان در مورد دو نقطه ای که حذف شد با توجه به کیفیات پرونده حاضر منطقی می داند که هزینه‌ای که ارونوترانیک عملاً متحمل شده بعلاوه سودی متناسب با آن، به وی پرداخت شود. با توجه به مراتب فوق، دیوان مقرر می دارد که خواهان، ارونوترانیک حق دارد ۸۰٪ مبلغ قرارداد یعنی کلاً مبلغ ۱۱،۴۰۷،۱۳۰ ریال به عنوان مبلغ نسبی قرارداد بابت هشت شبکه خطوط تلفنی مستقیمی که عملاً نصب کرده دریافت نماید و از مابقی مبلغ قرارداد نیز حق دارد ۵۰٪، یعنی ۱۰،۴۲۵،۸۹۱ ریال دریافت کند. از کل مبلغ حاصله یعنی ۱۲،۸۳۳،۰۲۱ ریال، باید مبلغی که قبلاً پرداخت گردیده، یعنی ۳،۵۶۴،۷۲۸ ریال کسر شود. بنابراین، مانده بدهی به ۹،۲۶۸،۲۹۳ ریال بالغ می شود. از مبلغ دلار امریکای که بعداً مقرر خواهد شد بابت سایر ادعاها (رجوع شود به پاراگراف ۵۴ زیر) خواهان پرداخت شود، لازمست مبلغ ۱۱۱ دلار امریکا برای جبران ارزش وسایل تحویل نشده به موجب قرارداد تجهیزات، کسر گردد.

ب (ادعاهای متقابل در مورد هزینه های دیگر

۳۲ - خواندگان، نیروی زمینی و وزارت دفاع هر دو ادعاهای متقابلی بابت بازپرداخت تمامی مبلغ قرارداد تجهیزات، یعنی مبلغ ۳۶۰،۷۹۴ دلار امریکا و همچنین جبران هزینه های

مشخص نشده دیگری بابت " بیمه " و " سایر هزینه ها " جمعا" به مبلغ ۶۱۷،۹۶۳ ریال (طبق اظهار نیروی زمینی) یا ۳۶،۰۰۰ دلار امریکا (طبق اظهار وزارت دفاع) اقامه کرده اند. دلایل مورد استناد این است که ارونوترانیک، طبق اقرار خود، قرارداد تجهیزات را به طور کامل اجراء نکرده است. خوانده، نیروی زمینی مضافا" ادعای متقابلی بابت بازپرداخت ۲۵٪، یعنی ۳،۵۶۴،۷۲۸ ریالی که قبلا" طبق قرارداد خدمات پرداخته، مطرح کرده است. خواهان، ارونوترانیک این ادعاهای متقابل را رد می کند.

۳۳ - نظر قبلی دیوان مبنی بر رد ادعاهای خواندگان، حاکی از آنکه ارونوترانیک قراردادهای تجهیزات و خدمات را به طور کافی اجراء نکرده، در مورد این ادعاهای متقابل نیز تعیین کننده بوده، در نتیجه ادعاهای متقابل مزبور رد می شود.

ج (ضمانتنامه بانکی

۳۴ - قرارداد خدمات حاوی قیودی در مورد الزام به صدور ضمانتنامه حسن انجام کار می باشد. در این رابطه، خواهان، ارونوترانیک خواستار صدور حکم اعلامی(برای آزاد شدن ضمانتنامه) بوده، از نیروی زمینی ادعای خسارت می کند. مضافا"، همانطور که در زیر بحث می شود، خواهان در یکی از مراحل بعدی رسیدگی در صدد برآمد که ادعاهائی مستقیما" علیه بانک ملت که ادعاهای متقابلی مطرح کرده بود، اقامه نماید. دیوان پس از شرح ماقوع و ارائه نظرات خود در آن باره، به نوبه خود این ادعاها را مورد بررسی قرار خواهد داد.

یک - شرح ماقوع

۳۵ - خواهان، طبق الزام ماده ۸ قرارداد خدمات، از طریق بانک تجارت خارجی ایران (که بانک ملت جانشین آن گردیده) (اختصارا" "بانک") در ۱۶ مارس ۱۹۷۵ (۲۵

اسفند ماه ۱۳۵۳) ضمانتنامه‌ای به شماره ۸۹۲/۱۴ را (که حاوی شماره ۵۳۷۶ نیز می‌باشد) ("ضمانتنامه") به میزان ۱۰٪ مبلغ قرارداد، یعنی ۱۰,۴۲۶,۰۰۰ ریال به نفع نیروی زمینی صادر کرد. طبق قرارداد خدمات، قرار بود که ضمانتنامه حسن انجام معامله " تا پایان انجام تعهد و نصب سیستم خطوط تلفنی مستقیم نگهداری شود" روی ضمانتنامه قید شده که ضمانتنامه تا ۱۶ مارس ۱۹۷۸ (۲۵ اسفند ۱۳۵۶) معتبر است، لکن " به درخواست نیروی زمینی، قابل تمدید خواهد بود".

۳۶ - ارونوترانیک برای تضمین وجه ضمانتنامه چهار سفته هریک به مبلغ ۴۰۰,۰۰۰ ریال در وجه بانک صادر کرد و ۱۰٪ مبلغ ضمانتنامه (یعنی ۱۴۲,۶۰۰ ریال) در ۲۹ مارس ۱۹۷۵ (۹ فروردین ماه ۱۳۵۴) نزد بانک ودیعه سپرده در سند بدهکار مربوط به ودیعه ذکر شده که این مبلغ "به عنوان تضمین ضمانتنامه حسن انجام کار شماره ۵۳۷۶..." در حساب امانی نگهداری و "وجه آن پس از آزاد شدن ضمانتنامه از طرف نیروهای زمینی، مسترد خواهد شد..."

۳۷ - در تاریخ ۱۶ مارس ۱۹۸۰ (۲۶ اسفند ماه ۱۳۵۸) بانک به ارونوترانیک اطلاع داد که نیروی زمینی وجه ضمانتنامه را در ۲۱ فوریه ۱۹۸۰ (۲ اسفند ماه ۱۳۵۸) مطالبه نموده است. متعاقباً به ارونوترانیک اطلاع داده شد که بانک در مارس ۱۹۸۰ مبلغ ۱۰,۴۲۶,۰۰۰ ریال به نیروی زمینی پرداخته است. مدرکی وجود ندارد که نیروی زمینی اعتبار ضمانتنامه را بعد از تاریخ انقضای مذکور در ضمانتنامه تمدید کرده باشد. لیکن در اینکه ضمانت نامه در موقع مطالبه معتبر بوده، اختلاف نظری وجود ندارد.

۳۸ - متعاقباً به ارونوترانیک اطلاع داده شد که بانک بابت چهار سفته دعوای به مبلغ ۱۰,۶۰۰,۰۰۰ ریال به علاوه بهره متعلقه و هزینه ها، در دادگاه عمومی تهران علیه ارونوترانیک اقامه کرده و از شعبه ۱۰ دادگاه حکم غیابی به تاریخ ۶۰/۴/۲۱ (۱۲ ژوئیه ۱۹۸۱) و به مبلغ ۱۰,۹۰۱,۲۵۹ ریال علیه "فیلکو فورد تهران" (که به نظر خواهان، منظور

همان ارونوترانیک است) ("حکم") تحصیل کرده است. هیچیک از طرفین ادعا نکرده که مبلغ محکوم به پرداخت شده است.

۳۹ - در ۱۵ دسامبر ۱۹۸۳ (۲۴ آذر ماه ۱۳۶۲) بانک که ادعا می کند خواننده واقعی پرونده است، دادخواست متقابلی علیه ارونوترانیک تسلیم نمود. در دادخواست بدواً خساراتی به مبلغ ۲۲,۲۷۰ دلار آمریکا که در نتیجه مطالبه ضمانتنامه وارد شده، مطالبه گردیده که حسب ادعا معادل مبلغ ۱,۴۲۶,۰۰۰ ریال به علاوه بهره متعلقه و هزینه هاست. بانک در یک اصلاحیه بعدی، و بدون ذکر جزئیات، ادعای متقابلی مطرح و یک رقم کلی برابر ۲,۷۷۳,۷۱۱ ریال بابت "بهره متعلقه" و "کارمزد" که هم در رابطه با ضمانتنامه حاضر و هم دو ضمانتنامه مورد اختلاف موضوع قرارداد پیس سپتر متحمل شده، مطالبه نمود (رجوع شود به پاراگرافهای ۷۱-۶۷ زیر).

۴۰ - ارونوترانیک بدنبال اظهاریه های بانک اعلام کرد که بانک را خواننده واقعی پرونده می شناسد و اضافه نمود که ادعای متقابل بانک باید در ماهیت رد شود.

دو (درخواست صدور حکم اعلامی

۴۱ - خواهان طی دادخواست خود از دیوان تقاضا کرده که اعلام نماید "هرگونه دینی بابت ضمانتنامه مندرج در پاراگراف ۱۳ (یعنی شرح واقعیات در دادخواست) باید به وسیله خوانندگان یا فیما بین آنان پرداخت، ایفاء یا اسقاط شده و ارونوترانیک از ایفاء آن بری الذمه گردد" ارونوترانیک در لایحه بعدی خود توضیح داد که خواستار "ابطال ضمانتنامه خدمات و سفته های مربوطه می باشد..."

الف) ادعای مطروح علیه نیروی زمینی

۴۲ - دیوان مقدماتاً معتقد است تا آنجا که ادعای حاضر به بری‌الذمه شدن از خود ضمانتنامه مربوط است، پرداخت وجه ضمانتنامه توسط بانک به نیروی زمینی، واقعیتی است مسلم که خواسته مورد تقاضا را منتفی می‌سازد.

۴۳ - در مورد ادعای مطروح علیه نیروی زمینی "راجع به برائت از هرگونه دینی" بابت ضمانتنامه، دیوان اعلام می‌دارد که با توجه به نظر دیوان در مورد اجرای قرارداد خدمات توسط خواهان، مطالبه وجه ضمانتنامه توسط نیروی زمینی موجه نبوده و نامبرده حق نداشته پولی را که بدنبال مطالبه ضمانتنامه، از بانک دریافت کرده، نگهدارد. در نتیجه، بنظر دیوان نیروی زمینی متعهد است کلیه اقدامات لازم را برای آزاد نمودن ارونوترانیک از هر تعهد احتمالی در رابطه با وجهی که نیروهای زمینی دریافت داشته، معمول دارد.

ب) ادعای مربوط به بانک

۴۴ - علاوه بر ادعاهای مطروح علیه نیروی زمینی، ارونوترانیک بعداً در صدد طرح ادعای مستقلی علیه بانک برآمد. همانطور که اشاره شد، خواهان تقاضا دارد از هرگونه تعهد ناشی از مطالبه وجه ضمانتنامه توسط نیروی زمینی و به ویژه چهار سفته ای که برای تضمین تعهد خود به بانک داده، مبری گردد.

۴۵ - ارونوترانیک در دادخواست خود به صراحت نامی از بانک در میان خواندگان نمی‌برد، لکن در شرح واقعیات مورد استناد خود، هم به بانک و هم به تعهدات خود در قبال بانک اشاره می‌کند. همانطور که قبلاً متذکر گردید، خواهان در اسناد بعدی، مشخصاً تاکید نمود که بانک در پرونده حاضر جزو خواندگان است. لکن دیوان پرداختن به این مطلب را ضروری نمی‌داند که آیا خواهان ادعای خود علیه بانک را به موقع مطرح کرده یا خیر، زیرا ادعا در هر صورت مردود است.

۴۶ - دیوان متذکر می گردد که طبق حکم (صادره از دادگاه تهران) تعهد ارونوترانیک در مقابل بانک، چه براساس سفته ها و چه غیر از آن، عیناً در حکم منظور شده است. نتیجتاً، برائت از سفته ها و نیز از تعهد اصلی که سفته ها جهت تضمین آن صادر شده بود، اینک تنها با برائت از خود حکم امکان پذیر است و همانطور که ذیلاً شرح داده می شود، دیوان نمی تواند چنین خواسته ای را مورد حکم قرار دهد. بهرحال روشن است که سفته ها دیگر معتبر نبوده و نمی توانند مستقل از حکم مزبور، مبنای تعهد دیگری قرار گیرند.

سه) ادعای مربوط به حکم (دادگاه عمومی تهران) و خسارات

۴۷ - ارونوترانیک دو ادعای دیگر بصورت تخییری در مورد حکم (صادره توسط دادگاه عمومی تهران) و نیز ادعائی در ارتباط با ودیعه ای که نزد بانک سپرده، مطرح می کند.

۴۸ - در اولین ادعای تخییری، ارونوترانیک تقاضا کرده که ضمن صدور حکمی به نیروی زمینی دستور داده شود که حکم تحصیل شده توسط بانک علیه ارونوترانیک از دادگاه عمومی تهران را اجرا کند. با اینکه دیوان نظر داده که نیروی زمینی وظیفه دارد ارونوترانیک را از هرگونه تعهد ناشی از مطالبه من غیرحق ضمانت نامه مبری الذمه نماید، بااینحال دیوان به زحمت می تواند مبنائی برای صدور دستور اجرای حکم صادره توسط یک دادگاه ایرانی به نیروی زمینی بیاورد در حالی که خود نیروی زمینی طرف آن دعوی نبوده است.

۴۹ - دومین ادعای تخییری، آنطور که دیوان استنباط می کند، ادعای خسارتی است به مبلغی که کافی برای پرداخت مبلغ محکوم به باشد. خواهان توضیحی راجع به دلایل مورد استناد راجع به ادعای حاضر ارائه نداده و دیوان وظیفه دارد که تعیین نماید آیا واقعیات ادعائی، در صورت ثبوت، تشکیل مبنای حقوقی برای چنین ادعائی می دهد یا خیر.

۵۰ - تا آنجا که ادعا بر خود حکم صادره (از دادگاه عمومی تهران) مبتنی است، مسلماً باید مردود شناخته شود. هرچند که حکم مزبور می تواند به عنوان واقعیتی جهت احراز میزان تعهد فعلی ارونوترانیک در قبال بانک به کار رود، لیکن نمی تواند منشاء مستقلی برای ادعای خسارت علیه نیروی زمینی باشد.

۵۱ - تا آنجا که ادعا، بصورت ادعای خسارت ناشی از نقض قرارداد از ناحیه نیروی زمینی، یعنی مطالبه من غیرحق (وجه ضمانتنامه) است، باید آنرا مردود شناخت. حکم دادگاه عمومی تهران تعهدی است که در نتیجه مطالبه من غیرحق ضمانتنامه توسط نیروی زمینی، برای ارونوترانیک ایجاد شده، معذا چون هنوز اجراء نگردیده، رای مزبور نمی تواند اینک بعنوان زیان معین و مسلمی برای ارونوترانیک تلقی شود که بتوان حکم خسارت در مورد آن صادر کرد.

۵۲ - معذک، دیوان متوجه است که بانک می تواند در آینده حکم اجرای رای صادره را تحصیل کند و بنابراین دیوان معتقد است که نیروی زمینی مسئول است هر خسارت یا دینی را که ارونوترانیک احتمالاً در اثر مطالبه وجه ضمانتنامه یا رای صادره، در آینده متحمل شود، جبران نماید.

۵۳ - ارونوترانیک مضافاً ادعای خسارتی علیه نیروی زمینی به میزانی معادل مبلغ ودیعه مطرح کرده، اظهار می دارد که چون مطالبه ضمانتنامه توسط نیروی زمینی من غیر حق بوده، بنابراین ارونوترانیک حق دارد خسارتی به مبلغ ۱۴۲،۶۰۰ ریال معادل ۱۰٪ ودیعه خود نزد بانک (که با استفاده از یک نرخ تبدیل مناسب ادعائی به ۲۰۰۳۷ دلار امریکا بالغ می شود) دریافت کند.

۵۴ - دیوان این ادعای مطروح علیه نیروی زمینی را می پذیرد، اما نه به دلایلی که خواهان بدان استناد می کند. با توجه به یافته های دیوان در مورد ایفای تعهدات قرارداد

خدمات توسط خواهان، دیوان معتقد است که نیروی زمینی ملزم بوده موجبات آزاد شدن ودیعه را فراهم کند، اما چنین نکرده است. بنابراین حکم خساراتی به مبلغ (و ارز) مورد ادعای خواهان یعنی ۲۰۰۳۷ دلار آمریکا به نفع خواهان صادر می شود و دیوان پیرو نتیجه گیری قبلی خود (رجوع شود به پاراگراف ۳۱ فوق) مقرر می دارد که مبلغ ۱۱۱ دلار آمریکا بابت دین خواهان به خوانده، کسر شود. بنابراین مبلغی که باید به خواهان پرداخت شود، ۱۰۹۲۶ دلار آمریکا است.

چهار) ادعای متقابل بانک

۵۵ - به طوری که در فوق شرح داده شد، بانک ادعای متقابلی مطرح و استرداد وجه پرداختی بابت ضمانتنامه را به علاوه بهره و کارمزد از ارونوترانیک مطالبه می کند. دیوان درباره موضوع اساسی صلاحیت خود نسبت به ادعای متقابل حاضر تصمیمی نمی گیرد، زیرا ادعای مزبور بهر صورت پذیرفته نیست.

۵۶ - همانطور که در بالا شرح داده شد، بانک ادعای متقابل خود علیه ارونوترانیک را اقامه ننمود، مگر بعد از تحصیل حکم در مورد چهار سفته صادره بابت تضمین همان تعهدی که مبنای ادعای متقابل را تشکیل می دهد. بانک مختار بوده که ادعای خود علیه خواهان را یا در دیوان، به صورت ادعای متقابل، و یا در یک دادگاه داخلی تعقیب نماید. رجوع شود به ثی - سیستمز، اینکوپوریتد، و ایران قرار موقت شماره ۱۳-۳۸۸ دیوان عمومی (۴ فوریه ۱۵/۱۹۸۳ بهمن ماه ۱۳۶۱) که در صفحه ۵۷ 2 Iran-U.S. C.T.R. 50 به طبع رسیده است. بدین ترتیب، پس از آنکه بانک تصمیم گرفت ادعای خود را در دادگاه عمومی تهران تعقیب کند، دیگر از طرح مجدد آن در دیوان ممنوع گردید. مضافاً اینکه حکم مزبور ادعای مطروح در مورد سفته ها را به یک دین مبتنی بر حکم تبدیل کرده است. بنابراین، ادعای متقابل در واقع درخواستی است از دیوان برای اجرای

حکم دینی که بعد از ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) ایجاد شده و درخواست مزبور صرفاً به همین دلیل، بطور مسلم از حیطه صلاحیت دیوان خارج است. بنابراین ادعای متقابل بانک مردود شناخته می‌شود.

ب (ادعاهای مبتنی بر قرارداد پیس سپتر

۵۷ - در تاریخ ۲۹ اوت ۱۹۷۶ (۷ شهریور ماه ۱۳۵۵) خواهان، ارونوترانیک و "دولت شاهنشاهی ایران" قراردادی به نام "قرارداد پیس سپتر" امضاء نمودند که به موجب آن ارونوترانیک تعهد کرد در رابطه با تاسیسات پست فرماندهی دو پایگاه نیروی هوایی در چاه بهار و امیدیه برخی تجهیزات و خدمات را ارائه دهد و در ازاء آن قرار شد مبلغ ۴۵۰،۱۰۳ دلار امریکا و مبلغ ۹۰،۲۷۰،۷۵۰ ریال یا (طبق نرخ تبدیل رایج ادعائی) جمعا" مبلغ ۵۸۱،۷۴۷ دلار امریکا دریافت کند. ارونوترانیک اکنون از نیروی هوایی مانده ادعائی آن مبلغ را مطالبه می‌کند. ارونوترانیک همچنین حق الزحمه برخی "کارهای اضافی" را که انجام داده و آزاد شدن ضمانتنامه های بانکی را درخواست و بهره مبالغ مورد ادعا را نیز مطالبه می‌نماید. ادعای بهره و موضوع ارز مبلغ حکم، جداگانه در زیر مورد بحث قرار می‌گیرند (رجوع شود به پاراگرافهای هشتم و نهم).

۵۸ - مقدماتاً دیوان داوری متذکر می‌شود که در رابطه با این قرارداد، طی قرار اعدادی شماره ۱۵۹-۶ دیوان عمومی، صادره در ۱۵ نوامبر ۱۹۸۲ (۲۴ آبان ماه ۱۳۶۱)، مقرر داشت که هیچیک از قیود ناظر بر انتخاب دادگاه، از دیوان سلب صلاحیت نمی‌کند. هرچند خواننده، وزارت دفاع مجدداً درباره این موضوع به بحث و استدلال پرداخته، نظر دیوان قطعی و الزام آوراست. با توجه به اینکه دلیل دیگری برای مستثنی کردن صلاحیت دیوان وجود ندارد، دیوان نسبت به ادعای حاضر و نیز ادعای متقابل مربوط به عدم ایفاء تعهدات قراردادی که وزارت دفاع مطرح نموده صلاحیت دارد. دیوان متذکر می‌شود که موضوع این ادعا و ادعای متقابل بدینترتیب از حیطه صلاحیت هر دادگاه دیگر

و از جمله دادگاهی که دادرسی تابحال در آن متوقف شده، خارج است. رجوع شود به صفحات ۹-۱۰ متن انگلیسی قرار موقت شماره ۳-۱۵۹-۳۹، که در پاراگراف ۷ فوق بدان اشاره شد.

الف) مانده مطالبات

۵۹ - طرفین قبول دارند که قرارداد پیس سپتر را هر دو عمدتاً* اجراء کرده اند. لیکن خواهان، ارونوترانیک برخی قسمتهای کار را انجام نداده است. بدینترتیب، اختلاف اساساً بر سر ارزش کار انجام نشده و در نتیجه پرسیاین است که آیا خواهان پولی طلبکار است یا خیر.

۶۰ - خواهان مطالب زیر را عنوان می کند. ارونوترانیک عمدتاً* کلیه مواد و خدمات مقرر در قرارداد پیس سپتر را تامین نمود و در واقع در ۱۸ اکتبر ۱۹۷۸ (۲۶ مهرماه ۱۳۵۷) نیروی هوایی شاهنشاهی کار انجام شده در چاه بهار را فقط بشرط آنکه نقایص جزئی رفع شود قبول کرد. ارونوترانیک بابت کار خود هنوز مبلغ ۸,۲۰۳ دلار امریکا و ۱,۸۵۴,۱۴۵ ریال طلبکار است. لیکن ارونوترانیک نتوانست تعهدات خود بابت قرارداد پیس سپتر را به طور کامل ایفاء کند. رفع چند نقیصه در پایگاه چاه بهار "حداکثر مستلزم یک روز کار توسط دو نفر بود" و مبلغ ۵۳۳ دلار امریکا نیز وسیله لازم داشت.

و تکمیل کار در پایگاه امیدیه مستلزم یک هفته آزمایش نهائی بوسیله دو نفر و نصب قطعاتی به ارزش ۱,۲۴۶ دلار امریکا بود. رویهمرفته، ارزش خدمات انجام نشده به ۷,۸۲۱ دلار امریکا بالغ می شد. بنابراین ارزش کل مابقی کارهایی که به موجب قرارداد باید اجراء می شد بالغ بر ۹,۶۰۰ دلار امریکا است که پس از کسر این مبلغ و تبدیل مبالغ ریالی متعلقه به نرخ رایج ادعائی، ارونوترانیک بدینترتیب مبلغ ۲۴,۹۳۲ دلار امریکا بطور خالص بابت کارهایی که به موجب قرارداد پیس سپتر انجام داده، مطالبه می کند.

۶۱ - خوانندگان به طور کلی اظهار می دارند که بنابراین خواهان، تنها قسمتی از قرارداد پیس سپتر اجرا شده است. در مورد ارزش کارهای انجام نشده، خوانندگان ارقام مختلفی ارائه می دهند. خواننده، وزارت دفاع از طریق ادعای متقابل خود، هزینه تکمیل کار را ۶۹,۷۳۲ دلار آمریکا برآورد می کند، بدون آنکه نحوه محاسبه این مبلغ را مشخص نماید. وزارت دفاع در دادخواستی که در ارتباط با این پروژه به دادگاه عمومی تهران تسلیم نموده، تقریباً معادل ۲۵,۷۰۰ دلار آمریکا به عنوان غرامت کار تکمیل نشده از ارونوترانیک مطالبه کرده است. طبق نظر خواننده، نیروی هوایی ارزش خدمات انجام نشده در ارتباط با کارهای انجام شده در پایگاه امیدیه به ۲۶,۳۲۹ دلار آمریکا آمریکا بالغ می شود.

۶۲ - خواهان اظهار داشته است که کار را در هر دو پایگاه فی الواقع باتمام رسانیده و دیوان باین نتیجه رسیده (و مطلبی خلاف این نتیجه نیز از طرف هیچیک از خوانندگان عنوان نشده) که اظهار خواهان بدین طریق تائید می شود که باستثنای جزء نسبتاً کوچکی از وجه دلار آمریکای قرارداد، خواهان کلیه وجه مزبور و نیز تقریباً یک پنجم وجه ریالی آنرا (که خود قسمت کوچکتر کل قیمت قرارداد بوده) دریافت نموده است. در مورد ارزش مابقی کاری که باید طبق قرارداد پیس سپتر انجام و موادی که باید تحویل می شد، دیوان نتیجه می گیرد که مدارک عمدتاً برآوردهای ارونوترانیک را تائید می کند. طبق قرارداد پیس سپتر قرار بود تمامی قیمت مواد به دلار آمریکا پرداخت شده و حق الزحمه خدمات ارائه شده، ۵۰٪ به دلار آمریکا و ۵۰٪ به ریال پرداخت گردد. دیوان با توجه به شروط قراردادی فوق نتیجه می گیرد که ارزش ۵۰٪ خدمات انجام نشده که ۷,۸۲۱ دلار آمریکا برآورد شده باید با مطالبات ریالی تهاتر شود. با اعمال نرخ تبدیلی که حسب ادعای خواهان در زمان ذیربط رایج بوده، یعنی ۷۰/۴۲ ریال به ازاء هر دلار آمریکا، دیوان نتیجه می گیرد که بدهی خواننده، وزارت دفاع به ارونوترانیک بابت قرارداد پیس سپتر مبلغ ۲,۵۱۳/۵۰ دلار آمریکا و ۱,۵۷۸,۷۶۸ ریال است.

ب (کارهای اضافی

۶۳ - خواهان، ارونوترانیک بابت دو قلم "کار اضافی" که در مورد قرارداد پیس سپتر انجام داده، مبلغ ۴۴,۸۰۰ دلار امریکا مطالبه می کند.

۶۴ - خواهان در تائید اظهارات خود، به چندین مدرک استناد می کند. طی نامه مورخ ۳۱ دسامبر ۱۹۷۷ (۱۰ دی ماه ۱۳۵۶) شرکت مخابرات ایران" به امضای ح. کلاتری - مدیر اجرای پروژه ۲ پیس سپتر از ارونوترانیک درخواست شد برای بعضی ساختمان ها نگهبان شب استخدام کرده و برای مذاکره درباره هزینه مربوط با وزارت دفاع تماس گیرد." شخص دیگری بنام م. تانیر - مهندس پروژه نیز نامه را امضاء کرده است. مضافاً بطوری که در صورتجلسه رسمی نشست مورخ ۱۱ ژانویه ۱۹۷۸ (۲۱ دی ماه ۱۳۵۶) که با حضور آقای م. تانیر برگزار شد، مندرج است از ارونوترانیک درخواست شده بود که "اصلاحیه قرارداد" ی در مورد کارهای اضافی مربوط به نصب یک "تابلوی تقسیم نیرو" تسلیم نماید. ارونوترانیک اعلام بهائی در مورد کارهای اضافی قرارداد پیس سپتر به مبلغ ۴۴,۸۰۰ دلار امریکا بابت هر دو قلم کار تسلیم نمود. اصلاحیه رسمی قرارداد پیس سپتر توسط طرفین امضاء نشد، لیکن کار انجام گردید و ارونوترانیک از آن بابت مبلغ ۴۴,۸۰۰ دلار امریکا طلبکار است.

۶۵ - خواندگان در عین حال که ایرادی به این موضوع نگرفته اند که کار مورد بحث را خواهان به درخواست آنان انجام داده و منصفانه بودن حق الزحمه کار انجام شده را نیز مورد سؤال قرار نداده اند، اما به این دلیل که اعلام بهاء مورد اشاره خواهان هرگز به نیروی هوایی واصل نگشته و اصلاحیه کتبی قرارداد به صورتی که حسب اظهار در پیوست ۶ قرارداد پیس سپتر مقرر گردیده، به امضاء نرسیده، ادعا را رد می کنند.

۶۶ - دیوان متذکر می شود که پیوست ۶ قرارداد پیس سپتر حاوی شروطی در مورد فرم

مقرر برای اصلاحیه ها و موافقتنامه های دیگری که بین طرفین منعقد می شود، می باشد. لیکن به نظر دیوان اینگونه شروط قراردادی را نمی توان به نحوی تفسیر کرد که همان اثر مورد ادعای خواندگان را داشته باشد. منظور از این شروط ظاهراً این است که هیچ ادعائی بابت کار اضافی که عملاً سفارش داده نشده یا صورت نگرفته مطرح نشود و بهای چنین کاری طبق روش معینی مورد توافق قرار گرفته یا تعیین گردد. لیکن مسلم است که کار مزبور سفارش داده شده و انجام نیز شده است. مضافاً اینکه مبلغ اعلام شده توسط خواهان به عنوان رقم معقول، یا نوع ارزی که آن مبلغ بدان ذکر شده، مورد ایراد واقع نشده است. با این کیفیات، دیوان نتیجه می گیرد که ادعا باید به مبلغ و نوع ارز درخواستی، یعنی ۴۴،۸۰۰ دلار امریکا پذیرفته شود.

ج (ضمانتنامه های بانکی

۶۷ - ارونوترانیک طبق مفاد قرارداد پیس سپتر به بانک ملت (کنونی) دستور داد که دو ضمانتنامه بانکی به نفع "دولت شاهنشاهی ایران" صادر نماید. ضمانتنامه اول به شماره ۲۴۷۴ و به مبلغ ۵۸،۶۰۲ دلار امریکا به منظور تضمین "حسن اجرای قرارداد" پیس سپتر توسط ارونوترانیک، صادر شد که به موجب ماده ۲-۸ آن "خریدار موظف (بود) در صورتی که کارها بطور صحیح انجام شده باشد (ضمانتنامه ها را) ۴ هفته پس از خاتمه کار مربوط آزاد نماید." ضمانتنامه دوم به شماره ۲۴۷۵ و به مبلغ ۷۹،۶۵۱ دلار امریکا برای تضمین وجه پیش پرداختی که به همان مبلغ طبق قرارداد پیس سپتر به ارونوترانیک پرداخت شده بود، صادر گردید. در ماده ۵-۸ قرارداد پیس سپتر قید شده که "در هر صورت، ضمانتنامه بانکی پیش پرداختها تا ۴ هفته پس از واریز مبلغ پیش پرداخت، آزاد می شود."

۶۸ - نظر به اینکه خواهان کار موضوع قرارداد را کاملاً انجام داده و خواننده طلبی بابت پیش پرداخت به ارونوترانیک ندارد، خواهان اکنون درخواست می کند که از این ضمانتنامه

ها بری الذمه اعلام شود.

۶۹ - با توجه به یافته های دیوان در مورد نحوه انجام کارهای موضوع موضوع قرارداد پیس سپتر، توسط خواهان ضمانتنامه های شماره ۲۴۷۵ و ۲۴۷۴ بلاثر بوده، نیروی زمینی باید موجبات مبری کردن ارونوترانیک را از تعهدات موضوع آن ضمانتنامه ها فراهم آورد.

۷۰ - بانک ملت در لوایح خود ادعا کرده است که پس از مطالبه وجه ضمانت نامه ها توسط طرف حساب آن دو ضمانت نامه، کل مبلغ آنها پرداخت گردید. بانک ملت اظهار می دارد که حق دارد با طرح ادعای متقابل، استرداد مبالغ پرداختی را به علاوه "بهره متعلقه" و "کارمزد" متحمله مطالبه کند.

۷۱ - دیوان متذکر می شود که طبق مدارک تسلیمی، هم مطالبه وجه ضمانتنامه ها و هم پرداخت وجه آنها بعد از ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) صورت گرفته است. براین اساس، دیوان معتقد است که به هیچ وجه صلاحیت رسیدگی به ادعاهای متقابل بانک ملت را نداشته بنابراین آنها را مردود اعلام می کند. باتوجه به این نظر، دیوان اتخاذ تصمیم در مورد اهلیت بانک ملت برای طرح ادعای متقابل، مطروحه را ضروری نمی داند.

ج - ادعاهای غرامت ناشی از نوسان نرخ ارز

۷۲ - خواهان، ارونوترانیک دو قرارداد، یکی به شماره ۱۰۳-۵۴ و دیگری بدون شماره و به تاریخ ۱۷ آوریل ۱۹۷۶ (۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۵) با خواننده، نیروی هوایی شاهنشاهی منعقد نموده و هر دو طرف قراردادها را به نحو کامل اجراء کردند، جز آنکه مابه التفاوت ناشی از نوسان نرخ برابری ریال به دلار امریکا در طول مدت قراردادها که ارونوترانیک ادعا می کند طبق هر دو قرارداد می بایست دریافت کند، به وی پرداخت نشده است.

الف) قرارداد شماره ۵۴-۱۰۳

۷۳ - طرفین قبول دارند که ارونوترانیک و نیروی هوایی شاهنشاهی در بیستم مه ۱۹۷۵ (۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۵۴) قرارداد شماره ۵۴-۱۰۳ را به منظور انجام کارهای مربوط به یک شبکه ارتباطی امضاء کرده اند. در بند چ ماده ۳ بخش ب قرارداد مورد بحث مقرر گردیده که پرداختهای پیش بینی شده در قرارداد بر مبنای نرخ برابری ۶۶/۵۲ ریال به ازاء هر دلار امریکا محاسبه شده و در صورت تغییر این نرخ، پرداختهای ریالی بر همان اساس "تعدیل خواهد شد".

۷۴ - خواهان تصدیق می کند که طبق رویه معمول، صورتحسابهای موضوع قرارداد "تقریباً" دو هفته قبل از موعد پرداخت مقرر در قرارداد تسلیم می شد. ارونوترانیک پس از آنکه کار خود را به موجب قرارداد به انجام رساند، در ۱۶ اکتبر ۱۹۷۶ (۲۴ مهر ماه ۱۳۵۵) صورتحسابی به مبلغ ۱,۶۷۲,۵۵۳ ریال معادل ۲۳,۷۲۴ دلار امریکا به نرخ تبدیل مناسب ادعائی بابت تعدیلات لازم برای تمام مدت قرارداد به نیروی هوایی شاهنشاهی تسلیم کرد.

۷۵ - خواننده، نیروی هوایی ایرادی به تفسیر خواهان، ارونوترانیک از قرارداد ندارد، لیکن اظهار می دارد که زیانهای ارزی که ارونوترانیک متحمل شده، عموماً "معلول تاخیر وی در ارسال صورتحسابها بوده است. خواننده، وزارت دفاع با طرح ادعای متقابل از دیوان درخواست می کند که به خواهان دستور دهد پاره ای "فرمهای گواهی کار" را که حسب ادعا طبق قرارداد باید ارائه می داده، تسلیم نماید.

۷۶ - دیوان متذکر می شود که هیچ مدرکی در تائید ادعاهای خواننده تسلیم نشده و بنابراین دیوان با توجه به ماهیت ادعا نتیجه می گیرد که خواهان حق دارد مبلغ مورد ادعای خود را به همان ارزی که مطالبه می کند، یعنی ۲۳,۷۲۴ دلار امریکا دریافت

نماید. ادعای متقابل مطروح برای تسلیم "فرمهای گواهی کار" مردود شناخته می شود، زیرا طرفین راجع به اینکه کارهای مقرر در قرارداد واقعا انجام شده، اختلافی ندارند.

ب - قرارداد مورخ ۱۷ آوریل ۱۹۷۶ (۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۵)

۷۷ - اختلافی در این مورد نیست که خواهان، ارونوترانیک و خواننده، نیروی هوایی شاهنشاهی در ۱۷ آوریل ۱۹۷۶ (۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۵) قراردادی به منظور راه اندازی و نگهداری یک شبکه ارتباطی امضاء کردند و همانطور که در قرارداد شماره ۵۴-۱۰۲ فوق ذکر شد، پیش بینی شده بود که پرداختهای ریالی بر مبنای تغییرات نرخ تبدیل دلار آمریکا به ریال نسبت به نرخ تبدیلی که قیمت های قراردادی بر آن اساس محاسبه شده، تعدیل خواهد شد. در نهم سپتامبر ۱۹۷۷ (۱۸ شهریور ماه ۱۳۵۶) خواهان، ارونوترانیک صورتحسابی به مبلغ ۲۱۸،۸۸۱ ریال بابت جبران این نوسانات به خواننده، نیروی هوایی تسلیم کرد.

۷۸ - خواهان اظهار می دارد که وجه این صورتحساب هرگز پرداخت نشد و بنابراین اکنون وجه آن را مطالبه می کند. به علاوه، خواهان تقاضا دارد که وجه مزبور پس از تبدیل به نرخ رایج ادعائی به دلار آمریکا به وی پرداخت شود و براین اساس، مبلغ ۳،۰۴۵ دلار آمریکا مطالبه می کند.

۷۹ - خواننده، نیروی هوایی در مورد این ادعا همان استدلالاتی را مطرح نموده که در مورد ادعای موضوع قرارداد شماره ۵۴-۱۰۳ عنوان کرده است و خواننده، وزارت دفاع ادعای متقابل مشابهی در مورد تسلیم فرمهای گواهی کار طرح می کند (رجوع شود به پاراگراف ۷۵ فوق)

۸۰ - به دلائل مشروح در فوق (رجوع شود به پاراگراف ۷۶ فوق)، دیوان ادعای مزبور را به مبلغ ۳،۰۴۵ دلار آمریکا تائید و ادعای متقابل را رد می کند.

د - سفارش خرید شماره ۳۵-۱۹/۴۲-۱۴۰۱

۸۱ - خواهان، ارونوترانیک اظهار می دارد که خواننده، نیروی هوایی شاهنشاهی در ۱۸ ژوئن ۱۹۷۵ (۲۸ خرداد ماه ۱۳۵۴) طی نامه شماره ۳۵-۱۹/۴۲-۱۴۰۱، تعداد ۳۹ قلم مواد یا وسایل به وی سفارش داد. ارونوترانیک طی نامه مورخ ۱۴ ژوئیه ۱۹۷۵ (۲۳ تیر ماه ۱۳۵۴) خود به نیروی هوایی اطلاع داد که آن اقلامی را که در انبار خود در ایران موجود دارد، بدون دریافت وجه در اختیار می گذارد ولی سایر اقلام موضوع سفارش مستلزم پرداخت مبلغ ۲,۵۰۰ دلار امریکا می باشد. پس از دریافت سفارش، ارونوترانیک حسب اظهار، کلیه ۳۹ قلم را در ۴ فوریه ۱۹۷۶ (۱۵ بهمن ماه ۱۳۵۴) تحویل داد و صورتحسابی برآن اساس برای نیروی هوایی ارسال داشت. و در دو مورد دیگر، یکبار طی نامه مورخ ۱۶ نوامبر ۱۹۷۶ (۲۵ آبان ماه ۱۳۵۵) و بار دیگر طی نامه مورخ ۱۳ سپتامبر ۱۹۷۷ (۲۲ شهریور ماه ۱۳۵۶) از نیروی هوایی وجه آن صورتحساب را مطالبه کرد.

۸۲ - در لایحه ای که از طرف نیروی هوایی به ثبت رسیده تأیید گردیده که "خواننده در مورد سفارش ۳۹ قلم مذکور بحثی ندارد و اکنون نیز تأیید می نماید که این اقلام را به خواهان سفارش داده"، ولی نیروی هوایی دین خود را از این بابت انکار و کلاً ادعا می کند که جنسی به او تحویل داده نشده است.

۸۳ - با توجه به دلایلی که ارونوترانیک ارائه داده و نظر به کلی بودن دفاع نیروی هوایی، دیوان نتیجه می گیرد که ارونوترانیک استحقاق دارد وجه مزبور را به میزان و نوع ارز مورد ادعا، یعنی به مبلغ ۲,۵۰۰ دلار امریکا دریافت کند.

ششم

ادعای فورد ارواسپیس

۸۴ - خواهان، فورد ارو اسپیس دو فقره ادعا بابت اجناسی که طبق سفارش خرید به خوانده، نیروی هوایی شاهنشاهی، فروخته و تحویل داده، مطرح ساخته است.

الف - سفارش خرید ۲۱ دسامبر ۱۹۷۶ (۳۰ آذر ماه ۱۳۵۵)

۸۵ - فورد ارو اسپیس اظهار می دارد که سفارش خریدی به تاریخ ۲۱ دسامبر ۱۹۷۶ (۳۰ آذر ماه ۱۳۵۵) برای خرید چهار دسته لوازم یدکی کلا* به ارزش ۱۳،۴۸۳ دلار آمریکا از نیروی هوایی شاهنشاهی دریافت کرد. قیمت خرید سفارش، طبق شرایط سفارش خرید از طریق گشایش اعتبار اسنادی توسط منوفکچرز هانور تراست کامپنی تضمین شده بود. تاریخ انقضای اعتبار اسنادی در اصل ۲۱ نوامبر ۱۹۷۷ (۳۰ آبان ماه ۱۳۵۶) بود، لیکن ابتدا تا ۱۳ فوریه ۱۹۷۸ (۲۴ بهمن ماه ۱۳۵۶) و سپس تا ۳۱ ژوئیه ۱۹۷۸ (۹ مرداد ماه ۱۳۵۷) تمدید گردید. طبق مندرجات نامه مورخ ۱۳ مه ۱۹۷۸ (۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۷) فورد ارو اسپیس به نیروی هوایی، اجناس سفارشی تحویل و از نیروی هوایی "قبولی کتبی" دریافت شده است. ظاهراً* فورد ارو اسپیس نتوانست وجهی بابت اعتبار اسنادی دریافت کند، زیرا نحوه تحویل اجناس طوری بود که رعایت شرایط اعتبار اسنادی را از نظر ارائه اسناد غیر ممکن می ساخت. توضیح اینکه پس از اقدام به معامله، قرار شد فورد ارو اسپیس تعدادی از اقلام را به جای حمل از ایالات متحده، از انبار خواهان در ایران تامین کند و در نتیجه فی المثل نتوانست بارنامه هوایی مربوط به این اقلام را که جزو شرایط اعتبار اسنادی بود، ارائه دهد. فورد ارو اسپیس طی نامه‌های مورخ ۱۳ مه ۱۹۷۸ (۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۵۷) و ۱۵ اوت ۱۹۷۸ (۲۴ مرداد ماه ۱۳۵۷) از نیروی هوایی تقاضا کرد که از نظر همکاری، یا شرایط اعتبار اسنادی اصلاح، یا وجه آن به نحوی از انحاء پرداخت شود. فورد ارو اسپیس اظهار می دارد که تا این تاریخ وجهی دریافت نکرده و این ادعا مربوط به مبلغ ۱۳،۴۸۳ دلار آمریکا است که حسب ادعا وی طلبکار می باشد.

۸۶ - نیروی هوایی در عین حال که واقعیت امر را انکار نمی کند، بدون استناد به دلیل موجهی درباره استنکاف از پرداخت، منکر تعهد پرداخت است.

۸۷ - با توجه به مراتب فوق و به ویژه با توجه به اینکه دلیلی برای عدم پرداخت از طرف نیروی هوایی ارائه نشده، دیوان نتیجه می گیرد که فورد ارواسپیس حق دارد مبلغ به ۱۳،۴۸۴ دلار امریکا مورد ادعای خود را دریافت نماید.

ب - ۸۷ فقره سفارش خرید جداگانه

۸۸ - فورد ارواسپیس ادعا می کند که در طول سال ۱۹۷۸ نیروی هوایی شاهنشاهی ۸۷ فقره سفارش خرید علیحده برای وسایل مختلف جمعا* به مبلغ ۱۰۰،۴۴۳ دلار امریکا صادر کرد. فورد ارواسپیس در تائید ادعای خود فهرست سفارشهای خرید را با ذکر شماره و تاریخ هریک و شماره و تاریخ صورتحساب مربوط به هریک از آنها، به دیوان تسلیم و علاوه برآن، اسناد حمل مستند تحویل آن اقلام به شرکتهای حمل و نقل را طبق درخواست مندرج در سفارشهای خرید و نیز صورتحسابهای آنها را به دیوان تسلیم نموده است. از آنجا که فورد ارواسپیس بابت هیچیک از اقلام وجهی دریافت نکرد در ۲۶ اکتبر ۱۹۷۹ (۴ آبان ماه ۱۳۵۸) از نیروی هوایی مطالبه وجه نمود. وجه مزبور تا این تاریخ پرداخت نشده است. در نتیجه، اکنون ادعائی بابت مبلغ ۱۰۰،۴۴۳ دلار امریکا مزبور مطرح شده است.

۸۹ - نیروی هوایی در برابر این ادعا، ادعای متقابلی مطرح و ادعا کرده است که ۳۲* قلم از ۸۷ قلم تحویل نشده و علاوه بر درخواست صدور دستور تحویل آن اقلام، مبلغ ۱۰۰،۰۰۰ دلار امریکا بابت* خساراتی که در نتیجه عدم تحویل اجناس سفارشی متحمل شده* مطالبه می کند.

۹۰ - دیوان متذکر می شود که لوایح نیروی هوایی حاکی از آنست که نیروی هوایی سفارش

کلیه ۸۷ قلم را تصدیق و وصول تعداد قابل توجهی از اقلام سفارشی را اعلام کرده است. با توجه به مدارک مفصلی که خواهان تسلیم کرده، دیوان مقتضی می داند حکمی به مبلغ ۱۰۰،۴۴۳ دلار امریکا مورد درخواست فوردارواسپیس، به نفع وی صادر و ادعای متقابل نیروی هوایی مردود شناخته شود.

هفتم

سایر ادعاهای متقابل

۹۱ - علاوه بر ادعاهای متقابل مذکور در فوق، خواننده، وزارت دفاع ادعای متقابلی بابت حق بیمه اجتماعی و دریافت ارزش یکدستگاه جیبی استیشن اقامه کرده است.

الف - حق بیمه اجتماعی

۹۲ - خواننده، وزارت دفاع در دادخواست متقابل خود که در سوم اکتبر ۱۹۸۳ (۱۱ مهر ماه ۱۳۶۲) تسلیم نموده اظهار داشته که خواهانها "از بابت مالیات و بیمه بدهکارند که ما میزان و مستندات آنها بعداً تعیین و ارائه خواهیم کرد." در ۱۳ دسامبر ۱۹۸۴ (۲۲ آذر ماه ۱۳۶۳) وزارت دفاع شرحی درباره میزان ادعای متقابل مطروحه تسلیم نمود و بابت دیون بیمه اجتماعی خواهان که ظاهراً فقط به قرارداد پیس سپتر مربوط می شود، مبلغ ۳،۲۴۳،۷۶۴ ریال مطالبه کرد. وزارت دفاع در اظهاریه مورخ ۱۴ فوریه ۱۹۸۵ (۲۵ بهمن ماه ۱۳۶۳) خود مجدداً ادعای متقابل خود را اصلاح و به ترتیب مبلغ ۲۳،۰۶۱،۹۷۵ ریال و مبلغ ۱۱،۴۸۵،۳۲۰ ریال بابت دیون بیمه اجتماعی قرارداد شماره ۵۴-۱۰۳ و قرارداد مورخ ۱۷ آوریل ۱۹۷۶ (۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۵) مطالبه نمود.

۹۳ - خواهانها این ادعاهای متقابل را به دلیل اینکه خارج از موعد مطرح شده و دیوان

فاقد صلاحیت رسیدگی به ادعاهای متقابل مربوط به مالیات و حق بیمه اجتماعی است و بهرحال وجهی بابت مالیات یا حق بیمه اجتماعی برعهده ایشان نیست، رد می‌کنند.

۹۴ - دیوان بدواً معتقد است که ادعاهای متقابل مطروح توسط خواننده در ارتباط با قرارداد شماره ۵۴-۱۰۳ و قرارداد مورخ ۱۷ آوریل ۱۹۷۶ (۲۸ فروردین ماه ۱۳۵۵) جمعاً به مبلغ ۳۴,۵۴۷,۲۹۵ ریال به موقع تسلیم نشده و بنابراین مردودند.

۹۵ - در مورد ادعاهای متقابل مطروح در رابطه با قرارداد پیس سپتر، دیوان اظهاریه مورخ ۱۳ دسامبر ۱۹۸۴ (۲۲ آذر ماه ۱۳۶۳) وزارت دفاع را به عنوان اصلاحیه ادعای متقابل وی پذیرفته، لیکن متذکر می‌گردد که ادعا منحصراً مبتنی بر اظهارات و محاسباتی است که خواننده تسلیم داشته و در تأیید آن اظهارات هیچ مدرکی ارائه نگردیده و بنابراین دیوان ادعای متقابل مذکور را مردود می‌شناسد، لکن این تصمیم تأثیری در موضوع صلاحیت دیوان ندارد.

ب - جیب استیشن

۹۶ - وزارت دفاع همچنین ادعای متقابلی علیه ارونوترانیک یا فوردارواسپیس به مبلغ ۳,۰۰۰ دلار امریکا بابت ارزش یکدستگاه جیب استیشن که حسب ادعا آقای جرج اچ کیسی از آن استفاده می‌کرده و "واژگون گردیده... و کاملاً غیرقابل استفاده شده" مطرح کرده است.

۹۷ - دیوان متذکر می‌شود که هیچ مدرکی در تأیید این ادعای متقابل ارائه نشده است. به علاوه، باینکه از سوابق امر چنین برمی‌آید که یکی از خواهانها کارمندی به نام جرج اچ کیسی در ایران داشته که دچار یک حادثه شدید اتومبیل شده، این واقعیات کافی برای این نتیجه گیری نیست که خسارات وارده قابل انتساب به هریک از دو خواهان دانسته

شود. بنابراین دیوان این ادعای متقابل را مردود می شناسد.

هشتم

بهره

۹۸ - خواهانها بهره مبالغ مورد مطالبه را که یراساس نرخ بهره ممتاز منتشره توسط فدرال رزرو بانک ایالات متحده محاسبه شده، مطالبه می کنند.

۹۹ - دیوان در تعیین نرخ قابل اعمال بهره در این پرونده، اصول مندرج در پرونده مک کالو اند کامپنی اینکورپوریتد و وزارت پست و تلگراف و تلفن و سایرین، حکم شماره ۳-۸۹-۲۲۵ ص ۳۷ (متن انگلیسی) (۲۲ آوریل ۱۹۸۶/۲ اردیبهشت ماه ۱۳۵۵) را اعمال و از جمله این نکته را مورد توجه قرار می دهد که موضوع دعوی این پرونده، قراردادهای عادی تجاری است که حاوی هیچ شرطی در مورد نرخ بهره قابل اعمال بابت تاخیر تادیه نمی باشد و نقض قراردادهای مورد اختلاف، در ارتباط با عدم پرداخت صورتحسابها است. براین اساس، دیوان نرخ عادلّه بهره مبالغ لازم التادیه به خواهان را ۱۰٪ در سال تعیین می کند. دیوان همچنین معتقد است که بهره باید از اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) که بهر حال موعد ایفای کلیه تعهدات خواندگان در قبال خواهانها فرا می رسید، محاسبه شود.

نهم

نوع ارز مبلغ حکم

در مورد ارزی که مبلغ حکم حاضر بایده آن پرداخت گردد، دیوان اصول مندرج در پرونده مک کالو اند کامپنی اینکورپوریتد و وزارت پست و تلگراف و تلفن، حکم شماره

۳-۸۹-۲۲۵ ص ۴۱ و ۴۴ (متن انگلیسی) (۲۲ آوریل ۱۹۸۶/۲ اردیبهشت ماه ۱۳۶۵) را اعمال می نماید.

۱۰۱ - دیوان متذکر می شود که متوسط نرخ برابری ریال به دلار امریکا طی سالهای ۷۹-۱۹۷۷ که تعهدات موضوع این پرونده ایجاد شد، به طور تقریب $۷۰/۵۲$ ریال در برابر یک دلار امریکا بوده و حال آنکه نرخ تبدیل فعلی طبق آخرین نرخ منتشره^(۱) $(۷۸/۶)$ ریال در برابر یک دلار امریکا است.

۱۰۲ - با توجه به مراتب فوق، و براساس همان استدلالی که در مورد پرونده مک کالو عنوان گردیده، دیوان مقرر می دارد که در پرونده حاضر، تعدیل معقولی در مبلغ حکم صادره به نفع خواهان، ارونوترانیک، با افزودن رقمی معادل $(۹/۵\%)$ وجوه ریالی متعلقه، بعمل آید و در نتیجه، جمعا* مبلغ ۱۰۰،۳۰۰،۴۷۱ ریال علاوه بر اصل مبلغ ریالی مورد حکم، بعنوان تعدیل، به نفع خواهان، ارواسپیس در حکم منظور می شود.

دهم

هزینه ها

۱۰۳ - خواهانها مشترکا* مبلغ ۲۳۵،۱۸۱ دلار امریکا بابت جبران هزینه های حقوقی متحمله مطالبه و در تائید مبلغ مورد مطالبه استناد می کنند که به دفعات مت ۰۰ ملزم به حضور در دیوان گردیده، بعلاوه در نتیجه تقاضاهای پیاپی برای صدور قرارهای موقت ناشی از تعقیب دعوای خوانده، وزارت دفاع در دادگاه عمومی ایران، عهده دار کارهای اضافی

(۱) طبقه روزنامه فایننشال تایمز لندن، شماره ۱۳ ژوئن ۱۹۸۶ (۲۳ خرداد ماه ۱۳۶۵) نرخ برابری دلار امریکا به ریال در تاریخ ۱۱ ژوئن ۱۹۸۶ (۲۱ خرداد ماه ۱۳۶۵) $۷۶/۸$ ریال بوده است.

شده‌اند.

۱۰۴ - در اوضاع و احوال پرونده حاضر، دیوان لازم می‌داند که وزارت دفاع، نیروی

هوایی و نیروی زمینی را منفرداً و مشترکاً ملزم نماید که جمعا مبلغ ۳۰،۰۰۰ دلار امریکا بابت جبران هزینه‌های داوری فوردارواسپیس و ارونوترانیک به ایشان بپردازند.

یازدهم

حک

۱۰۵ - به دلایل پیش گفته،

دیوان داوری حکمی به شرح زیر صادر می‌کند:

(الف) نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران ملزم است مبالغی به شرح زیر به ارونوترانیک

اورسیز سرویسز، اینکورپوریتد بپردازد:

یک) مبلغ نه میلیون و دویست و شصت و هشت هزار و دویست و نود و سه

(۹،۲۶۸،۲۹۳) ریال به علاوه بهره ساده به نرخ ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز)

از تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی

دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می‌کند.

دو) مبلغ هشتصد و هشتاد هزار و چهارصد و هشتاد و هشت ریال (۸۸۰،۴۸۸)

ریال) به عنوان تعدیل، و

سه) مبلغ یک هزار و نهصد و بیست و شش دلار آمریکا (۱,۹۲۶ دلار آمریکا) به علاوه بهره ساده به نرخ ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز) از اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می کند.

(ب) نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران ملزم است مبالغی به شرح زیر پرداخت نماید:

یک) مبلغ بیست و نه هزار و دویست و شصت و نه دلار آمریکا (۲۹,۲۶۹ دلار آمریکا) به علاوه بهره ساده به نرخ ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز) از تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دیماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می کند، به ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپوریتد بپردازد و

دو) مبلغ یکصد و سیزده هزار و نهصد و بیست و شش دلار آمریکا (۱۱۳,۹۲۶ دلار آمریکا) به علاوه بهره ساده به نرخ ساده ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز) از تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می کند، به فوردرارواسپیس اند کامیونیکیشنز کورپوریشن پرداخت نماید.

(ج) وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران ملزم است مبالغ مشروح زیر را به ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپوریتد بپردازد:

یک) مبلغ یک میلیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار و هفتصد و شصت و هشت

ریال (۱۰۵۷۸،۷۶۸ ریال) ریال به علاوه بهره ساده به نرخ ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز) از تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می کند.

(دو) مبلغ یکصد و چهل و نه هزار و نهصد و هشتاد و سه ریال ایران (۱۴۹،۹۸۳ ریال) به عنوان تعدیل، و

(سه) مبلغ چهل و هفت هزار و سیصد و سیزده دلار امریکا و پنجاه سنت (۴۷،۳۱۳/۵۰ دلار امریکا) به علاوه بهره ساده به نرخ ۱۰٪ در سال (براساس ۳۶۵ روز) از تاریخ اول ژانویه ۱۹۷۹ (۱۱ دی ماه ۱۳۵۷) لغایت تاریخی که کارگزار امانی دستور پرداخت مبلغ حکم را از محل حساب تضمینی به بانک امین صادر می کند.

(د) وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران، نیروی هوایی جمهوری اسلامی ایران و نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران منفرداً و مشترکاً ملزمند مبلغ سی هزار دلار امریکا (۳۰،۰۰۰ دلار امریکا) بابت هزینه های داوری به فورد ارواسپیس اند کامیونیکیشنز کورپوریشن و ارونوترانیک اورسیز اینکورپوریتد بپردازند.

(هـ) کلیه تعهدات فوق الذکر با پرداخت از محل حساب تضمینی مفتوح به موجب بند هفت بیانیه مورخ ۱۹ ژانویه ۱۹۸۱ (۲۹ دی ماه ۱۳۵۹) دولت جمهوری دموکراتیک و مردمی الجزایر ایفاء خواهد شد. در مورد مبالغی که به ریال حکم صادر شده (از جمله بهره متعلقه) بدینوسیله به کارگزار امانی دستور داده می شود که با استفاده از نرخ برابری ۷۸/۶ ریال در مقابل هر دلار امریکا، مبلغ مزبور را پس از تبدیل به دلار امریکا بپردازد.

(و) مابقی ادعاها و ادعاهای متقابل مردود شناخته می شوند.

(ز) دیوان داوری بدینوسیله مطالبه وجه ضمانتنامه بانکی شماره ۸۹۲/۱۴ بانک تجارت خارجی توسط نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران را (که حاوی شماره ۵۳۷۶ نیز می باشد) غیرموجه اعلام می کند.

(ح) نیروی زمینی جمهوری اسلامی ایران، وزارت دفاع ملی جمهوری اسلامی ایران، و دولت جمهوری اسلامی ایران مسئول جبران هرگونه خسارت یا دینی هستند که ارونوترانیک اورسیز سرویسز اینکورپوریتد احتمالا" در آینده در نتیجه اقدامات زیر متحمل می شود. (یک) مطالبه یا دریافت وجه ضمانتنامه شماره ۸۹۲/۱۴ بانک تجارت خارجی و یا (دو) حکم مورخ ۱۲ ژوئیه ۱۹۸۲ (۲۱ تیر ماه ۱۳۶۱) که بانک ملت از شعبه ۱۰ دادگاه عمومی تهران علیه فیلکو فورد تهران تحصیل نموده است.

(ط) ضمانتنامه های شماره ۲۴۷۴ و ۲۴۷۵ بانک تجارت خارجی ایران منبهد بلاثر بوده و بنابراین هر اقدامی که نیروهای هوایی جمهوری اسلامی ایران برای مطالبه وجه این ضمانتنامه تاکنون انجام داده یا منبهد انجام دهد، منتفی و بلاثر خواهد بود.

(ی) حکم حاضر برای ابلاغ به کارگزار امانی به ریاست دیوان، تسلیم می گردد.

لايه، بتاريخ ۱۷ ژوئن ۱۹۸۶ برابر با ۲۷ خرداد ماه ۱۳۶۵

میشل ویراللی
رئیس شعبه سه

به نام خدا

الد

پرویز انصاری معین
مخالف بابخشی ازحکم و
موافق با بخشی دیگر

Charles M. Evans

چارلز ان . براوئر

با حکم حاضر کاملاً موافقم به استثنای آنکه:

(۱) به دلایل مندرج در پاراگراف های شماره ۲۱-۱۴ نظر موافق و مخالف قاضی براوئر در پرونده مک کالو اند کامپنی اینکورپوریتد و جمهوری اسلامی ایران ، حکم شماره ۳-۸۹-۲۵۵ (۲۲ آوریل ۱۹۸۶/۲ اردیبهشت ماه ۱۳۶۵)، معتقدم که دیوان (اولاً) میبایست مبلغ حکم را پس از تبدیل وجوه ریالی به نرخ رایج در موعد پرداخت دین، منحصرأ به دلار آمریکا ذکر می کرد و (ثانیاً) ادعاهای متقابل مبتنی بر حق بیمه اجتماعی را به دلیل فقد صلاحیت مردود می شمرد و (۲) دیوان می بایست کل هزینه های حقوقی مورد ادعا (۲۳۵،۱۸۱ دلار آمریکا) را مورد حکم قرار می داد زیرا که خواهانها در تمامی ادعاها و ادعاهای متقابل خود حاکم شناخته شده اند و مجبور بوده اند در سه جلسه رسیدگی مفصل و جداگانه حضور یافته و مقدمات لازم را تهیه کنند. این جلسات شامل یک جلسه درباره موضوعات صلاحیتی مربوط به قیود انتخاب مرجع رسیدگی و یک جلسه استماع مقدماتی و استماع مشترک برای پرداختن به سایر موضوعات صلاحیتی و قرار موقت و نیز یک

جلسه استماع نهائی درباره ماهیت بود (که به خاطر تعویق جلسه در لحظه آخر، خواهانها مجبور شدند دوبار، به لاهه سفر کنند)، و خواهان، ارونوترانیک مکررا مجبور گردید درخواست صدور قرار موقت نماید و با توجه به احضاریههایی که گهگاه خواهان علیرغم صدور دو قرار موقت توسط دیوان به منظور حضور در دادگاه ایران دریافت می کرد، (و شرح آن در پاراگراف های ۶ و ۷ آمده) از دیوان، بخواهد که دستورهای مکمل صادر نماید.

م.ف/ک.ف